

Bevrijdingsconcert in de Pauluskerk

Dinsdag 5 mei om 17.00 uur brengt de BCB, op uitnodiging van het comité 4/5 mei, een programma met werken van Purcell, Händel, Vivaldi en natuurlijk van Bach.

Purcell

Het programma opent met een korte ouverture van Henry Purcell (1659-1695), door de componist in 1694 geschreven als introductie voor een veel groter werk, Come ye sons of art. Een muzikale ode ter gelegenheid van de verjaardag van Mary II, koningin van Engeland, Schotland en Ierland. Zij was getrouwd met haar neef, prins Willem III van Oranje, tevens stadhouder van Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland en Overijssel ten tijde van de republiek.

Händel

Het tweede werk op het programma is van de hand van een Duitse componist die uiteindelijk zijn grootste roem in Engeland zou vergaren: Georg Friedrich Händel (1685-1759). Samen met Johann Sebastian Bach, die in hetzelfde jaar werd geboren, wordt Händel als één van de grootste barokcomponisten van zijn tijd gezien. Anders dan Bach kwam hij niet uit een muzikale familie. Zijn compositorische productie is echter één om U tegen te zeggen. Hij schreef meer dan 610 werken waaronder 42 opera's, 29 oratoria, meer dan 120 cantates, trio's en duetten. Dat komt neer op zo'n slordige 2000 aria's. Verder veel kerkmuziek, serenades en odes, orgelconcerten, concerti grossi, ouvertures en kamermuziek zoals hobo- en vioolsonates en werken voor klavecimbel en orgel.

Op 5 mei speelt de BCB een betrekkelijk vroeg werk: een concerto voor hobo, strijkers en continuo, HWV 287, nog gecomponeerd in Duitsland rond 1705. Solist is Henk Knöps.

Vivaldi

De derde componist op het programma is ook een tijdgenoot van Bach, afkomstig uit Venetië. Het gaat om Antonio Vivaldi (1678-1741), violist, priester maar voor ons toch het meest bekend als schepper van Le Quattro Stagioni. Voor sommigen misschien de naam van een rijk belegde pizza, voor anderen de Italiaanse naam van de Vier Jaargetijden, één van de meest populaire werken uit de klassieke muziek. Het is een cyclus van vier vioolconcerten waarin de jaargetijden als een muzikaal schilderij zijn verbeeld. Vivaldi, van wiens werk Bach een groot bewonderaar was, is net als zijn beide tijdgenoten een buitengewoon productief componist geweest. Net als Händel schreef hij in verschillende stijlen vormen, van opera tot kamermuziek, maar zijn meest gespeelde werken zijn toch die concerti grossi. Daarvan klinkt

op 5 mei een kort voorbeeld: RV 464, een driedelig concertje uit opus 7, gecomponeerd in 1720. Solisten zijn concertmeester Hans Lub en opnieuw hoboïst Henk Knöps.

Bach

Het laatste werk op het programma is, hoe kan het ook anders, van de hand van de overproductieve grootmeester Johann Sebastian Bach (1685-1750).

Gekozen is voor cantate 70, met de wat militante titel *Wachet! betet! betet! wachet!* De oerversie van deze cantate stamt uit 1716 en dateert uit de tijd, dat Bach in Weimar verbleef. In 1723 maakte Bach een uitgebreidere versie, toen hij inmiddels cantor in Leipzig was. Deze laatste versie staat op het programma.

Cantate BWV 70 ‘Wachet! betet! betet! wachet!, seid bereit allezeit’

De cantate kent een tweedelige vorm, oorspronkelijk bedoeld als omlijsting van de preek *Wachten, waken en verwachten*, dat zijn de drie kernwoorden die deze cantate beheersen. De verwachting van de komst des Heren of diens finale wederkomst op de jongste dag. Eerst als kind met Kerstmis, redder, heiland, vredevorst. Later als gestrenge rechter, hoog gezeten op de wolken van de hemel. Bach heeft er al zijn compositorische beeldspraak en muzikale kunstgrepen op geniale wijze op los gelaten om deze beelden te schilderen.

Meteen al in het jachtige openingskoor, waarin de trompet alarmerende bazuinstoten geeft, weet je dat je terecht bent gekomen in een uiterst muziektheatrale belevingswereld. Vluchten kan niet meer. Vinnige akkoorden in het orkest, nerveuze hectiek in het vierstemmig koor, het *wachet* in korte, snelle noten, het uitgerekte *betet* op liggende akkoorden, afgewisseld met het spetterend gesis van medeklinkers in *allezeit seid bereit* tot je oren ervan tuiten.

Zo flink opgewarmd en door elkaar geschud kom je vervolgens aan in het naar bevrijding zuchtende universum van de altaria. Onzeker tastend naar enig houvast, maar stevig omklemd door cello en fagot, zingt zij zich in oneven maat een weg uit Sodom naar de eindtijd. Na deze betrekkelijke rust klinkt in de volgende aria voor sopraan toch weer wanhoop en radeloosheid door... en toch, er gloort een begin van blij verwachten. *Welt und Himmel mag vergehen, Christi Wort muss fest bestehen.*

Deel twee opent in een heerlijke toonsoort, G grote tert, toonsoort van troost en hoop, van (eeuwig?) zingende bossen, van groene weiden. In dat lokkend landschap wandelt de tenor en zingt samen met de hobo zijn troostrijk lied, *seid getrost, ihr Frommen.*

In de laatste aria, voor bas, komt ogenschijnlijk een eind aan al het vocaal en instrumentaal geweld. *Seligster Erquickungs-Tag, führe mich zu deinen Zimmern...* en daar gaan we in heerlijke driekwarts maat. Nog eenmaal steekt de storm op en klinkt het noodsignaal in de trompet. Het knettert en het knalt, nog eenmaal gaat de wereld aan duigen. Doch weldra daalt toch langzaam de stilte over de volmaakte schepping. Het afsluitend koraal biedt in superbe zevenstemmigheid zicht op eeuwige vrede. Als dat geen bevrijding is!

Alle reden dus om dinsdag 5 mei vóór 17.00 uur een plaatsje te veroveren in de Pauluskerk.

Als vocale solisten treden aan Marjon Strijk, sopraan, Åsa Olsson, alt, Falco van Loon, tenor, en Jelle Draijer, bas. Solisten, koor en orkest van de cantorij staan onder leiding van dirigent Bas Ramselaar.

